

Zpět na média

Alžběta Šerberová, Ahoj, 1996: Znam své kruhy

Člověk, který ví, že bez vědomí souvislostí, práce a vzdělání nikdy nic nového a dobrého nevznikne.

Máte rád jedno židovské přísloví: Vítr se vrací do svých kruhů. Vracíte se i vy?

Býval jsem šíleně extravagantní, teď jdu spíš sám do sebe. A dělá mi to nesmírně dobře. Dneska vlastně vůbec není důvod, demonstrovat nějakou svou osamělost, stejně jako nemá cenu demonstrovat úspěch, protože nevíte, jestli není na dluh. Vlastně jsem se toho pádu komunismu vůbec nemusel dožít, i když jsem ho teoreticky měl naplánovaný. Takže svých kruhů jsem došel.

Jste smutnější, anebo veselejší, než jste býval?

Řekl bych, že poznání činí člověka svobodnějším, ale i smutnějším. Jenže je to dobrý smutek.

Jak se díváte na úroveň dnešních písničkových textů?

Jde o to, jaké autory máte na mysli. Já sám jsem psal texty i proto, že poezii se nemůžete uživit, a hlavně jsem byl kytarista a rocker. Tenkrát vznikala spousta krásných věcí, dneska vznikl trh a zdá se mi, že všichni strašně spěchají a chtějí být oceněni dřív, než se stihli něco naučit. Nejsou zvědaví na problém, ale kolik za to. Zdeněk Borovec je ještě skeptičtější a říká, že s námi tahle profese zanikne. Ale ona nezanikne, jen bude mít pauzu k nadechnutí. A taky se roztrhne pytel s hudebními divadly. Zatím na to nejsou vlastně finance, protože je to strašně drahé a chce to taky vynikající a vzdělané autory.

Myslíte si, že dnešní mladou generaci, která se zabývá hudbou a texty, zajímá vaše generace, její tvorba?

Domnívám se, že ti, kteří měli inteligentní rodiče a nějaké kulturní zázemí, si nemyslí, že zrovna oni napsali kalendář a píše se rok nula. Je jasné, že něco chtějí říct, ale často nevědí, jak. Já zažil dobu, kdy se hudba a literatura prolínaly, prožili jsme zajímavá 60. léta. A asi tak do třiceti let jsem za texty nechtěl brát žádné peníze, protože jsem měl pocit, že se vlastně pořád zabývám jen sám sebou a odměna za to je jen něco jako přidružená výroba. Dneska si každý umí zařídit, kolik a za co. Ale při každé koncentraci do sebe dospějete k nějakému náhledu. Na sebe i na poezii. Ta, protože je stručná, je vhodná i pro reklamu, ale na to jsem řekl: To proboha nejde, protože ten černý anděl poezie by mě utloukl křídly. Nežil jsem proto, abych ji vyměnil za tohle – to znamená, že když jsem celý život o nějakou svobodu usiloval a vnitřně jí nějakým způsobem dosáhl, tak ji nevyměním za mrzký peníz. Ten peníz je samozřejmě nádherná záležitost, protože taky skýtá svobodu, ale jakmile se vrhnete jenom tímhle směrem, je po vás jako po básníkovi. A nejen jako po básníkovi.

Necítíte se osamělý?

Psaní je nejosamělejší povolání, a čím jsem starší, tím líp to snáším. Neboť předtím, když jsem miloval krásné dámy, chlast a prokletí, tak se mi zdálo, že psaní mi tohle všechno zužuje, že jsem u něj zbytečně dlouho, zatímco dole ve vedlejším domě se dějí věci zcela nepřístojné, kde bych měl být. To už mě dneska nebere a samotu si vychutnávám. Netoužím po tom, mít definitivní pravdu, toužím naopak po tom, abych s člověkem vyšel, aby ze mne šlo bílo a ne černo. Dřív jsem všechno to černo tady vnímal silně a viděl jen nedohledno a nemohoucnost, kdežto dneska se dá říct, že jsem skutečně svobodný. Kdysi jsem napsal: Mám pocit ráno pokaždé, že jsem byl někým zavražděn. Ten pocit jsem

skutečně míval a bylo mi blbě, jen co jsem otevřel oči. A já ho teď nemám! To žádné peníze nenahradí.

Zdá se mi, jako by do vás vstoupil nějaký klid...

To bude asi stáří. Ale jak říká Jesenin, když jdeš ráno k zrcadlu, tak musíš být úplně opilý, nebo se chceš podívat, jak to doopravdy vypadá. Jsou věci, o kterých bezpečně vím, že je dělat nebudu, v tom asi je ten klid. Člověk už může nad sebou cítit jakousi klenbu, vědět, kde je, a neškubat sebou jako osmnáctiletý.

Teď trochu prakticky: používáte při psaní počítač?

Ne. Mám plnicí pero zn. Parker, a když vidím kolem sebe, jak jsou z počítačů zbláznění, tak žasnu. Odedávna vím, co je dvojková soustava a dělal jsem na číslicově řízených obráběcích strojích, takže předpoklad bych k tomu měl. Ale vstoupit do tohoto světa, v tom mi něco brání tak silně, jak silně jsem nikdy nemohl být komunista. Myšlení člověka je komplikované, a když už jsou všichni počítačová a leasují a faxují, musí tu být někdo, kdo se kvůli veršům třeba zavraždí. Jako Jesenin. Na tom to stojí. Já jsem přece tomu Bieblovi a Jeseninovi nějak odpovědný. Jde o to, co chcete sdělit. Teď jsem v klidu a je mi tak dobře, nenechám si ho narušit nějakým počítačem. Nejlepší je, ráno se zastavit před tím zrcadlem a říct si: Co jsi zase zvorál? - Chovej se slušně a nepomátni se.

Alžběta Šerberová, Ahoj, 1996

[Zpět na začátek textu](#)